

МОТИВАЦІЯ ДО ЗДОБУТТЯ ДРУГОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ

Волянюк А.С.,

викладачка кафедри педагогіки та психології дошкільної та початкової освіти,
Херсонський державний університет, м. Івано-Франківськ, Україна

Зростання потреби в постійному оновленні знань і навичок у сучасному динамічному світі впливає на актуальність здобуття другої вищої освіти, а війна в Україні стала певним каталізатором цих змін.

За даними Інституту аналітики та адвокації в рамках Програми сприяння громадській активності «Долучайся!» за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «однією з найбільш уразливих галузей стала освіта, яка не встигла стабілізуватися після випробування глобальною пандемією; навчальні заклади, змушені адаптуватися до обмежень та загроз, стикнулися із завданням гарантувати безпеку, надійність та доступність освіти в найскладніших умовах» [4]. У зв'язку з цим вважаємо доцільним дослідити вплив війни на мотивацію до здобуття другої вищої освіти, а також визначити можливі тенденції до здобуття другої вищої освіти в сучасних умовах.

Звертаємо увагу, що перед початком повномасштабної війни галузь освіти пройшла переломний етап, оскільки «починаючи з 2020 року у зв'язку з поширенням COVID-19 та всесвітньою пандемією всі учасники освітнього процесу були вимушені прискорено опанувати інформаційно-комунікаційні технології, відповідні методи та інструменти» [2, с.73]. Певним чином це допомогло викладачам та студентам швидше адаптуватись до дистанційного та змішаного форматів навчання, які є єдиними можливими для регіонів України, де ведуться бойові дії або тривала окупація.

Нами були визначені ризики для сталої мотивації абітурієнтів на етапі вступу до закладу вищої освіти, до яких належать: «незадовільні умови існування, несприятливий психологічний стан, небезпека та відсутність стабільного інтернету» [1, с.88]. Попри ці перепони, за результатами попередніх досліджень до провідних мотивів належать: професійна орієнтація, пізнавальні мотиви, думка батьків/близьких людей, стабільність професії, її соціальна значущість, корисні знання для життя загалом та для професійної діяльності та ін. [1, с.88]. Отже, зробимо спробу визначити основні тенденції до здобуття другої вищої освіти, пов'язані з мотивацією майбутніх студентів:

1. Зростання прагнення до самореалізації та саморозвитку;
2. Зміна пріоритетів на ринку праці (потреба у спеціальностях, потрібних на час війни, цінність адаптивності та soft skills);
3. Необхідність кар'єрного зростання та підвищення кваліфікації / перекваліфікації;
4. Зростання доступності онлайн-навчання та інших форм неформальної освіти.

Зазначимо, що на мотивацію здобуття другої вищої освіти можуть впливати як внутрішні фактори (особисті цінності та інтереси, мотивація до саморозвитку та самовдосконалення, кар'єрні очікування та прагнення до успіху, рівень самоорганізації та відповідальності), та і зовнішні (ситуація на ринку праці та потреба в певних фахівцях, фінансові можливості та доступність освіти, підтримка з боку держави, доступність інформації про можливості здобуття другої вищої освіти).

Наприклад, починаючи з 2023 року у вступників вразливих категорій є можливість отримати Ваучер на навчання (підготовку, перепідготовку, підвищення кваліфікації) від Державної служби зайнятості України [3] на певні спеціальності, визначені державою. Це може мотивувати вступників до здобуття другої вищої освіти на основі фінансової підтримки, яка є актуальною у нестабільні часи, що характеризуються невизначеністю та неможливістю якісно планувати майбутнє.

Вважаємо потрібним зробити припущення про перспективи розвитку мотивації до здобуття другої вищої освіти після завершення війни:

1. Зростання популярності онлайн-освіти, її доцільність після завершення війни;
2. Збільшення потреби в кваліфікованих фахівцях, що може стимулювати людей до здобуття другої вищої освіти;
3. Зміна пріоритетів: зростання ролі саморозвитку та самовдосконалення.

Отже, аналізуючи сучасний стан освіти нами було визначені такі тенденції здобуття другої вищої освіти, пов'язані з мотивацією майбутніх студентів під час війни: зростання прагнення до самореалізації та саморозвитку, зміна пріоритетів на ринку праці, необхідність кар'єрного зростання та підвищення кваліфікації / перекваліфікації, зростання доступності онлайн-навчання та інших форм неформальної освіти.

Література:

1. Воляннюк, А. С. Особливості мотивації майбутніх педагогів на етапі вступу до релокованого закладу вищої освіти в умовах війни / А. С. Воляннюк // Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта – 2022 : виклики і перспективи в умовах турбулентності світу : матер. VI Міжнар. наук. конф. (м. Київ, 4 листопада 2022 р.) / Ін-т педагогіки НАПН України ; за заг. ред О. І. Локшиної. – Київ ; Тернопіль : Крок, 2022. – С. 85-88. DOI: <https://doi.org/10.32405/978-617-692-729-7-2022-296>. ISBN 978-617-692-729-7.

2. Воляннюк, А. С. Проблеми та перспективи розвитку сталої мотивації майбутніх учителів початкової школи у воєнний час / А. С. Воляннюк // Збірник «Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Серія : Педагогічні науки». – 2022. – Вип. 2 (49). – С. 72-79. DOI: [10.31376/2410-0897-2022-2-49-10-225](https://doi.org/10.31376/2410-0897-2022-2-49-10-225).

3. Державна служба зайнятості: ваучер на навчання. URL: <https://voucher.dcz.gov.ua/> (дата звернення: 25.03.2024).

4. Освіта в умовах війни: виклики та перспективи для України. URL: <https://iaa.org.ua/articles/education-in-times-of-war-challenges-and-prospects-for-ukraine/> (дата звернення: 27.03.2024).

Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет кафедра педагогіки, психології й освітнього менеджменту імені професора Є. Петухова
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Інститут педагогіки, психології Рівненського державного гуманітарного університету
Відділ STEM освіти Інституту педагогіки НАПН України
Педагогічний факультет Мукачівського державного університету
Кафедра загальної педагогіки і педагогіки вищої школи ГВУЗ «Університет Григорія Сковороди в Переяславі»
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

«Педагогіка і психологія в структурі університетської освіти України: історія, сьогодення, інноватика»

Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції

Івано-Франківськ, 2024

Педагогічний факультет ХДУ, 2024

Педагогіка і психологія в структурі університетської освіти України: історія, сьогодення, інноватика: збірка матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції 30 травня 2024 / за заг. ред. Л. Пермінової. Івано-Франківськ, 2024. 86 с.

Редакційна колегія:

Омельчук Сергій, доктор педагогічних наук, професор, перший проректор, Херсонський державний університет.

Петухова Любов, докторка педагогічних наук, професорка, деканеса педагогічного факультету, Херсонський державний університет,

Пермінова Людмила, докторка філософії з педагогічних наук, професорка кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту імені проф. Є. Петухова, Херсонський державний університет.

Слюсаренко Ніна, докторка педагогічних наук, професорка, професорка кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту імені проф. Є. Петухова, Херсонський державний університет.

Попович Оксана, докторка педагогічних наук, доцентка кафедри дошкільної та спеціальної освіти, деканеса педагогічного факультету, Мукачівський державний університет.

Чудакова Віра, докторка філософії з психологічних наук, старша наукова співробітниця, Інститут психології імені Г. С. Костюка Національної академії педагогічних наук України.

Онищенко Наталія, докторка педагогічних наук, професорка кафедри загальної педагогіки і психології вищої освіти Університету Григорія Сковороди у Переяславі.

Літварьова Анна, старша лаборантка кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту імені проф. Є. Петухова, Херсонський державний університет.

Рецензенти:

Примакова Віталія Володимирівна, докторка педагогічних наук, доцентка, професорка кафедри теорії й методики виховання, психології та інклюзивної освіти, Комунальний вищий навчальний заклад «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради.

Вікторія Вікторівна Іванова, докторка педагогічних наук, кандидатка психологічних наук, професорка кафедри дошкільної та спеціальної освіти, Мукачівський державний університет

Електронне наукове видання підготовлено за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції «Педагогіка і психологія в структурі університетської освіти України: історія, сьогодення, інноватика», яка відбулась 30 травня 2024 року на педагогічному факультеті Херсонського державного університету (Херсон - Івано-Франківськ).

У тезах розкриваються актуальні питання педагогіки та психології в структурі університетської освіти України за напрямками: «Педагогіка, психологія в Україні в умовах сьогоденних викликів і загроз», «Теоретико-методологічні аспекти розвитку університетської освіти в Україні», «Посилення психолого-педагогічної складової освітніх програм – завдання ЗВО затребуване часом», «Конкурентне середовище університету: особливості створення STEM простору в умовах інноваційних перетворень ЗВО».

Представлені матеріали можуть бути використані педагогами, вчителями, вихователями для підвищення ефективності організації освітнього процесу у закладах освіти та здобувачами освіти спеціальностей 012 «Дошкільна освіта», 013 «Початкова освіта», 014 «Середня освіта», 016 «Спеціальна освіта» під час теоретичної підготовки та написання наукових робіт.

Затверджено вченою радою Херсонського державного університету (протокол №11 від 19 червня 2024 р.)

Зміст

Бігун Х., Назарук Н. ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНИХ ТРАВМ ВІЙНИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ У НАСЕЛЕННЯ	7
Білаковський О. ТРЕНІНГ РОЗВИТКУ SOFT SKILLS КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЯК ЗАСІБ ПОСИЛЕННЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ В УНІВЕРСИТЕТАХ УКРАЇНИ	9
Богдан І. ЕФЕКТИВНІ ФОРМИ ВЗАЄМОДІЇ СІМ'Ї ТА ШКОЛИ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ	12
Бойчук В. МІЖКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ ЯК СУТТЄВИЙ ЧИННИК ЇЇ АДАПТАЦІЇ ДО СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ	16
Владимирова М., Казаннікова О. ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ КОГНІТИВНОГО РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНИКІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ	19
Волянчук А. МОТИВАЦІЯ ДО ЗДОБУТТЯ ДРУГОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ	21
Гапон Л. НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА ЯК ОДИН ІЗ НАПРЯМІВ ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	23
Гарасимишин М., Назарук Н. ПСИХОЛОГІЧНІ РЕСУРСИ ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ОСОБИСТОСТІ ПІД ЧАС ВІЙНИ	26
Дячик Н. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ В УМОВАХ ОНОВЛЕННЯ ПАРАДИГМИ ОСВІТИ	28
Ібадзаде С. АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	30
Казаріна С. АДАПТИВНА ОСВІТА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ПОШУК ІННОВАЦІЙНИХ РІШЕНЬ	33
Кіщук А., Назарук Н. ВІДНОВЛЕННЯ ПОСТТРАВМАТИЧНИХ ВІД СЕКСУАЛЬНОГО НАСИЛЬСТВА ПОВ'ЯЗАНОГО З КОНФЛІКТОМ	35
Козловський П.-В., Заяць О. ПОБУДОВА МОДЕЛЕЙ НАВЧАЛЬНИХ КУРСІВ СТУДЕНТАМИ (НА ПРИКЛАДІ ЗАСТОСУВАННЯ ДРОНІВ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ АРХІТЕКТОРІВ)	37
Коріновська І.О. ВИХОВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ІНШИХ У МОЛОДШОМУ ШКІЛЬНОМУ ВІСІ	39
Кремська Н. РОЛЬ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ У СТВОРЕННІ ДРУЖНЬОГО ДО ДИТИНИ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПІД ЧАС ВІДНОВЛЕННЯ ПІСЛЯ ВІЙНИ	41
Курбанова О. ВІРТУАЛЬНІ ЕКСКУРСІЇ: ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	43
Литвин-Кіндратюк С. МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ «ЕКОЛОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ» ДЛЯ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ	46
Літварьова А. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ЗАСАД ТРИСУБ'ЄКТНОЇ ДИДАКТИКИ В ПРАКТИКУ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДОШКІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	48

Ліпко К. ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ STEM-ОСВІТИ НА УРОКАХ «Я ПІЗНАЮ СВІТ» ЗА НПП «ІНТЕЛЕКТ УКРАЇНИ» В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ.....	50
Літікова О. PROFESSIONALIZATION OF MARINE ENGINEERS THROUGH THE INTEGRATION OF HARD AND SOFT SKILLS IN THE PROCESS OF ENGLISH LANGUAGE LEARNING.....	52
Ляховська І. ВИКЛИКИ ДЛЯ ВЧИТЕЛЯ В НАВЧАННІ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	54
Мельник О. РОЛЬ ПРОЄКТНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ.....	56
Морозова Є., Волянчук А. ВИКОРИСТАННЯ ЧАТ-БОТІВ НА ОСНОВІ ШІ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ В STEM-ПРОСТОРИ УНІВЕРСИТЕТУ.....	58
Нагірний В. СУЧАСНІ КЛАСИФІКАЦІЇ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАТИВНОГО ПІДХОДУ.....	61
Ніколенко Т. СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ НАВИЧОК ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ДОШКІЛЬНИКІВ ЧЕРЕЗ ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ.....	63
Пермінова Л. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ДИДАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	65
Приймагчук А., Назарук Н. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	67
Радик М., Назарук Н. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	69
Репринець І. РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	71
Романюк М., Назарук Н. РОБОТА ЗІ СТУДЕНТАМИ ЩОДО ПОДОЛАННЯ ТРАВМ ВІЙНИ.....	74
Романюк Д. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО КОМУНІКАЦІЇ У ВОЛОНТЕРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	76
Сербіна В. УЧАСТЬ ЛОГОПЕДА В КОРЕКЦІЇ МОВЛЕННЄВИХ ПОРУШЕНЬ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	78
Ситнікова О. ПІДГОТОВКА ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ ДО МІЖКУЛЬТУРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ.....	80
Сірант О.-М. КРИТЕРІЇ СФОРМОВАНOSTІ ЦИФРОВОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ.....	82
Соловейко О. ІНТЕГРАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В АДМІНІСТРАТИВНІ ПРОЦЕСИ ЗВО ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ.....	84
Старинська О. CONNECTION OF SOCIAL INTELLIGENCE WITH ACADEMIC SUCCESS OF UKRAINIAN HIGHER EDUCATION APPLICANTS IN WARTIME.....	86
Тимарев Д. РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЗАГРОЗ.....	88

Фоміна І. ОСОБЛИВОСТІ ТРЕНІНГОВОЇ ФОРМИ ВИКЛАДАННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ВИЩОЇ ШКОЛИ.....	91
Юдіна Н. НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ.....	94
